

Referat fra møtet i faggruppe landbruk 7.10.2020, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (Huvo)

Til stede: Dag E. Opsahl (Eidsvoll), Nina Lynnebakken (Nannestad), Hans Petter Langbakk (Ullensaker), Per Rønneberg Hauge og Maia Solberg Økland (Fylkesmannen i Oslo og Viken), Lise Gravermoen (Nes), Åse Marit Skjølås, (Østre Toten), Pernille Aker (Hurdal), Bjørn Baadshaug (Akershus Bondelag) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Ingen.

Merknader:

- Nye representanter i gruppa er Pernille Aker og Per Rønneberg Hauge (Kari Engmark er nå vara).
- Som vedlegg til innkallingen fulgte div. lenker som også er i dette referatet, samt uttrekk fra Vann-Nett per 30.9.20.

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (4.2.20) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer <u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styringsgruppemøtet 13.5.20. • Høringsmøtet til GLB 27.2.20 om manøvreringsreglement for Hurdalssjøen, og videre oppfølging i kommunene. • Referansegruppemøtet og andre lokale møter ble i våres/sommer avlyst pga. smittetiltak mot covid-19. • Stange Almenning fikk dessverre avslag på sin søknad om fiskeomløp. De har signalisert ønske om å søke på nytt. Huvo bistår videre. • Det ble orientert om hogst/utbedring av skogsbilvei, der kommunen følger opp videre for å vurdere om det er innenfor regelverket. • Huvo har gitt innspill til høringen av «Handlingsplan for skogbruk i Oslo og Viken 2020-2024» (lenke). Innspillene går på vannbeskyttelse, både systemisk og faglig. • Huvo fikk «full pott» fra Miljødirektoratet på søknaden om utredning av Hurdalselva. • Risautvalget fikk «full pott» fra Miljødirektoratet på søknaden om biotopjustering i Risa (Huvo bisto). • GLB/E-CO Energi har fått utarbeidet en rapport fra NORCE om Svanfossen, både funksjonalitet på fisketrappa og forslag til biotopjusterende tiltak (lenke). Hafslund E-CO vurderer tiltak som å legge ut grus og rippe elvebunnen. Det er i tillegg store erosjonsproblemer som det bør tas fatt i, også fra jordbrukskilder. • NVE har nå lagt inn % leirdekning også i Nevina (lenke). • Kort informasjon om samlingen mellom VO/FK/FM 5. – 6. mars 2020. • Kommende nasjonal vannmiljøkonferanse og forskningsdag - Oslo 25. - 27. januar 2021, (lenke). Blir muligens utsatt. • Informasjon om befaring av Huvo og Viken FK samferdsel den 17.9, for å se på problematiske krysningspunkter mellom vei og vassdrag. • Bekymringsmeldinger hhv. om kulverter i Gudmundsbekken og om ny E16. • Når forkortelse benyttes for Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma, er den formelt korrekte skriveformen: Huvo. • Det ble vist eksempel på hvorfor finsedimenter ut i vassdrag med grus/steinbunn 	

	<p>er et økologisk stort problem for bunndyr, insekter og fisk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forslag/anbefalt metodikk for miljøvennlig erosjonssikring i leire/mudder/sandjord ble vist. Lenker her, her og her, samt vedlagt rapport. • Et utdrag av ny rapport fra NIBIO rapp. 6-112-2020 om jordarbeiding (lenke) og tidligere rapport fra 2017 (lenke) ble tatt inn i møtet. Det ble samtidig minnet om hvor verdifullt/viktig det er med <i>funksjonelle</i> kantsoner mot vassdragene (lenke, lenke og lenke). • Et utdrag av ny rapport fra NIBIO rapp. 6-82-2020 fra spørreundersøkelsen til kornbønder i Østfold og Akershus (lenke) ble tatt inn i møtet. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det ble oppfordret om å se gjennom overnevnte NIBIO-rapporter. 2. Det ble oppfordret om å se vedlagte notat om miljøvennlig erosjonssikring der det er leire/silt/sand, for å vurdere bruk av det i egen kommune i aktuelle saker. 	
3	<p>Info om tiltaksarbeidet mm. i Huvo-regi</p> <p>Helge orienterte om:</p> <p><u>Miljøgifter:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utsjekk av Stensbyelva, Andelva, Tilløpsbekker n.f. Sundet, Hæra, Gjødingelva. Ferdig fra Huvo sin side. Ligger på www.huvo.no • Nye problemstillinger for samferdsel vs. vassdrag inn i neste planperiode. • Kartlegging av miljøgifter i bekker ut fra skytebanene. • Status for div. kjemimålinger av jern, ammonium og ammoniakk og oppfølgende undersøkelser av fiskedøden i Risa. • Masteroppgaven til Stine Hagen ble ferdig i mai (lenke). Kort orientering ble gitt. Fant ingen klare dødsårsaker, men det er bekreftet mye jern i området. • Ny bekymringsmelding om tønner i Transjøen. Ullensaker kommune følger opp. • Helge har ikke hatt kapasitet til å lage internt notat som oppsummerer alt som er problemkartlagt mht. miljøgifter enda. Men det tas senere. <p><u>HyMo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Status for oppfølging av hydromorfologiske undersøkelser/restaureringstiltak (NaturRestaurering AS, lenke) ble gitt. Gjelder Lysjøen, Honsjøen, Andelva, Hegga og Gjødingelva. • Status for prosjektet i Høverelva-Hurdalselva ble gitt. • Informasjon ble gitt om biotoptiltaket i regi av Risautvalget, i Risa, og kulvertene i Gudmundsbekken. • Kort info om de 4 øvrige uheldige krysningpunkter mellom vei og vassdrag ble gitt, følges opp av FK og SVV. • Regulering av vassdrag: Det ble gitt info om hvordan Huvo mener Hurdalssjøen og Store Svartungen bør følges opp, og undersøkelsene til Hafslund-ECO/GLB i Svanfossen i Vorma. <p><u>Annen problemkartlegging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Om genetikkkartleggingen av storørreten i Hurdalssjøen.. • Elfisker rapporten fra fisket i aug/sept 2019 er ferdig (lenke). Innlegging i artsdatabanken må tas senere. • Om resultatene fra året tiltaksrettede overvåking. <p><u>Tiltaksoppfølging i Huvo-regi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veileder krysning skogsbilvei/bekk er ferdig (lenke), kun illustrasjon (lenke). • Veileder drikkeplass for beitedyr er ferdig (lenke). • To båtseptikanlegg er åpnet i Hurdalssjøen (lenke), og anlegget i Glomma/Vorma er nå også ferdig, men «åpnes» neppe bør starten av neste sesong. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <p>Som fysiske vedlegg legges de to veilederne.</p>	

4	<p>Huvo – Prioritering av oppgaver for Huvo neste år. Arbeidsplanen for Huvo sekretariatet (lenke) skal oppdateres for 2021. Det som ikke ble gjort – videreføres til neste år. Oppgaver som følger fra VRM legges inn og de prioriteres oppgavene som ligger i Huvo-budsjettet tas inn for 2021. Dersom det bør avsettes tid fra sekretariatet/Huvo til andre tiltak innen landbruk, bes om at det gis beskjed til Helge. Særlig om diskuterte tiltak i: Nessa, Bjørtomtbecken, Løykjebekken, Stensbyåa og/eller Hæra kan være aktuelle i 2021, ellers kan det tas senere.</p> <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u> Konkrete tips til oppgaver som bør tas inn i arbeidsliste for neste år, sendes til Helge innen 23.oktober.</p>	Alle
5	<p>Status oppdatering i Vann-Nett og forvaltningsplanen Helge orienterte om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Badeplasser lagt inn i Vann-nett. Alle kommunene har lagt inn. • Drikkevann lagt inn i Vann-nett. Alle kommunene har lagt inn. • Primærdata fra badevannsovervåkingen 2018 og 2019 er lagt inn i Vannmiljø. • Områder med jordvanning har ikke vært tema inn i denne planperioden heller. • NVE splittet antall VF fra 61 til 127 i jan/febr., men nå er det 112 VF. Data «hang» på tidligere VF. Stor ryddejobb gjennomført sammen med FM. Men muligens fortsatt noe feil. • Huvo har deltatt i den regionale arbeidsgruppa 28.8 og 23.9 om vannforvaltningsplanene, og levert en KU for kommunal sektor. • Info ble gitt om «kommune-koder» som senere blir lagt inn i Vann-Nett, slik at det skal være mulig å søke opp kun tiltak med ansvar for egen kommune. De er: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Eidsvoll - K3035 ➤ Hurdal - K3037 ➤ Østre Toten - K3442 ➤ Gran - K3446 ➤ Ullensaker - K3033 ➤ Nannestad - K3036 ➤ Nes - K3034 ➤ Stange - K3413 • VRM henter i disse dager ut opplysninger fra Vann-Nett til forvaltningsplanen/ tiltaksprogrammet. • FM og Huvo «ryddet» i miljømålene i Vann-Nett den 17.9. Alle miljømål skal nå være lagt inn riktig som forslag, bortsett fra grunnvann. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle ble anmodet om å sjekke Vann-Nett for «sin» kommune, slik at det blir så riktig som mulig, med henvisning til uttrekk i excel-arket som fulgte innkallingen, men helst direkte i Vann-Nett portal også. Det er primært tiltak som skal følges opp av landbruksgruppa som bes om å kvalitetssikres. Endringer meldes til Helge, som kan rette direkte på kommunale tiltak. Det er ikke endret for VF-tiltak i Østre Toten, Hurdal eller Nes – slik at det skal fortsatt være riktig der. Frist: 30. oktober. • Som vedlegg legges den justerte tidsfristene for rulleringen av vannforvaltningsplanene. 	Dag, Nina og Hans Petter
6	<p>Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak <u>Hurdal kommune. Pernille orienterte:</u> SMIL-ordningen skal rulleres innen våren 2021. Det har vært innsamling av landbruksplast på ettersommeren i år også. Før kunne det leveres inn gratis, nå må det betales for dette. Innsamlingen skjer sammen med Hurdal Bonde- og småbrukerlaget og Hurdal Landbrukslag.</p> <p><u>Eidsvoll kommune. Dag orienterte:</u> SMIL-ordningen skal rulleres på nyåret. I år ble SMIL-potten på hydrotekniske tiltak</p>	

	<p>brukt opp allerede på våren. Det blir gradvis bedre. Det oppfordres jevnlig til innsamling av landbruksplast, men det er fremdeles holdninger som ikke er ok.</p> <p><u>Nannestad kommune. Nina orienterte:</u> Det har vært flere søknader om hydrotekniske tiltak og dreneringer i VF i Huvo i år, der noen allerede er gjennomført. Infoskriv er sendt ut med fokus på bl.a. plast og rundballer, RMP og brosjyrene om skogbruksvei vs. gytebekker, drikkeplass for beitedyr vs. gytebekker og grasdekte vannveier.</p> <p><u>Ullensaker kommune. Hans Petter orienterte:</u> Overvåkingen viser en dobling av verdiene uran- og svovelkonsentrasjonene fra alunskiferdeponiet. Kommunen ønsker at det deponiet fjernes. Det avholdes møter internt mellom VARV og landbruk, der vannmiljø er tema. Har hatt særlig fokus på fordrøying og SMIL. Det har vært mange SMIL-søknader i år på hydrotekniske anlegg og gjerding, men lite i Huvo. Revisjonen av husdyrgjødselselforskriften burde vært ferdig for lenge siden. De er spent på de regionale miljøkravene. Det er planlagt masseinntak ved Hersjøen. Det er for tiden mye fokus på foreslåtte trasevalg for ny E16.</p> <p><u>Nes kommune. Lise orienterte:</u> Også i Nes er det fokus på ny E16. Store områder i Nes er nå omfattet av «Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA). Det er Riksantikvaren og fylkeskommunen som står bak. Det er sendt ut infoskriv om RMP. 17 % av brukerne i Nes kommune har søkt om SMIL-midler og ca. 60 % om RMP. Hoveddelen er tilknyttet redusert jordarbeiding. Det var 1 million ekstra på SMIL i år, og det var mulig å søke ekstra på drenering. I april arrangerte kommunen møte med bøndene om div. relevante saker, der 70-80 personer deltok. Fokusområdene har vært gras rundt kummer, hest og avrenning, at det blir stadig færre melkebonder, men mer ammekuer.</p> <p><u>Østre Toten kommune. Åse Marit orienterte:</u> I kommunens områder som drenerer til Huvo, er det ikke behov for særskilt oppfølging av jordbruksiltak. Utfordringene og tiltaksoppfølgingen er til de andre vannområdene.</p> <p><u>Fylkesmannen i Oslo og Viken (FmOV). Per og Maia orienterte:</u> Det ble gitt en orientering i møtet av status for RMP-rullingen, og de endringer som per nå ser aktuelle ut å jobbe videre med. Det er få endringer for vannmiljøet, bortsett fra at flomutsatte områder ikke lenger skal være prioritert, at fangvekster etter tresking kom inn, og at RMP-miljøkrav skal sendes ut på høring så snart som mulig.</p> <p>Hans Petter ba om at høringsfristen på RMP-miljøkrav må være så lang at kommunene rekker å behandle det politisk. Dvs. minimum 3 måneder.</p> <p><u>Akershus Bondelaget: Bjørn orienterte.</u> Ikke noe spesielt å orientere om.</p>	
7	<p>Diskusjon om strategier for å bedre oppslutning og varighet på tiltaksoppfølgingen</p> <p>Det var en bred og god diskusjon om hvordan man best mulig kan oppnå at tiltakene rent faktisk gjennomføres ute på jordene, og at det blir stabile og varige tiltak over tid. Blant de temaer og forslag som ble diskutert og løftet fram var blant annet: Det er en oppfatning om at oppslutningen om redusert jordarbeiding og andre RMP-tiltak i hovedsak har vært stabil den siste tiden, dvs. ingen positiv økning som ønsket. Det er en oppfatning i møtet om at det aller viktigste er riktig innretning på RMP, og i tillegg innskjerping av spredning av husdyrmøkk gjennom revideringen av</p>	

	<p>gjødselvareforskriften. Det ble oppfordret om at også andre kommuner enn Ullensaker vurderer å utarbeide lokal forskrift for å skjerpe sprede-tidspunktene for husdyrgjødsel, slik at det kun spres i vekstsesongen. Gruppen mener at det er viktig for vannmiljøet at alle blir med, dvs. at det innføres krav/pålegg om tiltak, men det var noe ulikt syn på innretningen av selve krav-ordningen. Mengden RMP-søknader har vært ganske bra, for så å falle til et stabilt lavere nivå, men det er muligens noe høyere igjen nå. Økt andel leiejord har ikke vært gunstig for RMP-tilslutningen. Økt driftsenhetsstørrelse kan imidlertid medføre økt satsing på direktesåing. Det ble diskutert fordeler/effekter og ulemper med regenerert jordbruk/grønt dekke. Det ble påpekt at lønnsomheten for bonden er en viktig faktor, og at det må være langsiktighet i de tiltakene som fremmes. Videre ble det løftet fram viktigheten av at overvann håndteres riktig også av andre, ikke minst fordi det erfaringsmessig kan gå ut over jordbruksområder – f.eks. fra vei-prosjekter og utbyggingsområder.</p>	
8	<p>Eventuelt Ingen saker.</p>	
<p>Neste møte Tid: Onsdag 3. februar 2021. kl. 10.00 – 15.00. Sted: Nes kommune, sannsynligvis Grønt fagsenter på Hvam. Helge B. Pedersen (ref.)</p>		Dag/Helge

Vedlegg:

- Veileder krysning skogsbilvei/bekk.
- Veileder drikkeplass for beitedyr.
- Veileder om miljøvennlig erosjonssikring. (Guide_design_construction_cribwalls_en).
- Justert rammeplan 2020-2022, for rulleringen av vannforvaltingsplanene.

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		